

Sygn. akt **IC 1772/13**

POSTANOWIENIE

Dnia 04 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Hreczańska-Cholewa

Protokolant: Dorota Nitkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04 lutego 2014r. we Wrocławiu

sprawy

z powództwa Agencji (...) Spółka z o.o.

przeciwko B. K.

o udzielenie informacji

postanawia:

I. umorzyć postępowanie;

II. **nie obciążać pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.**

UZASADNIENIE

Pozwem z 08 listopada 2013 r. strona powodowa Agencja (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. wniosła o zobowiązanie pozwanego B. K. do udzielenia informacji, czy pozwany korzystał w latach 2010, 2011 i 2012 z materiału ze zbioru wymienionych w pozwie odmian roślin jako materiału siewnego, a jeżeli tak, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany, czy też z materiału takiego nie korzystał.

Uzasadniając swoje żądanie powodowa spółka wskazała, że jest organizacją hodowców w rozumieniu przepisów art. 23 – 23c ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian rodzin (Dz. U. z 2003 r., Nr 137 poz. 1300 ze zm). Działając we własnym imieniu, na rzecz wskazanych w pozwie spółek (hodowców roślin odmian chronionych), na podstawie art. 23 a ust 1-4 ww. ustawy strona powodowa wystąpiła do pozwanego z wnioskiem o udzielenie pisemnych informacji dotyczących wykorzystania przez pozwanego materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem, jako materiału siewnego. Strona powodowa wnioskowała do pozwanego o udzielenie tych informacji obejmujących lata 2010, 2011 i 2012.

W związku z tym, że pozwany nie wywiązał się ze swojego obowiązku i nie udzielił na rzecz powoda wymaganych informacji wytoczenie niniejszego powództwa stało się konieczne i zasadne.

W odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że jak wynika z treści przesłanych przez Agencję (...) sp. z o.o. w L. wniosków, obowiązek informacyjny obejmuje wyłącznie posiadaczy gruntów rolnych o powierzchni 10 ha i więcej - sadzenie ziemniaków odmian chronionych według załącznika numer 3 oraz 25 ha i więcej – siew nasion odmian chronionych według załącznika numer 1. Pozwany podkreślał, że w związku z tym, że posiada tylko 1 ha ziemi ornej, jest on zwolniony z obowiązku udzielania informacji.

W piśmie procesowym z 15 stycznia 2014 r. strona powodowa złożyła oświadczenie o cofnięciu pozwu, podtrzymując żądanie zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu. Uzasadniając swoje stanowisko strona powodowa wskazała, że pozwany w dniu 14 stycznia 2014 r. przesłał stronie pozwanej dokumenty, z których wynika, iż wywiązał się on z obowiązku udzielenia informacji w sposób należyty, wobec czego koniecznym stało się cofnięcie powództwa. Jednocześnie strona powodowa poniosła, że zaspokojenie przez pozwanego roszczenia powoda w toku procesu należy traktować jako równoznaczne z przegraniem przez pozwanego procesu, co uzasadnia zasądzenie na rzecz strony powodowej kosztów procesu.

Na rozprawie z 04 lutego 2014 r. pozwany oświadczył, iż wyraża zgodę na cofnięcie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Agencja (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. jest organizacją działającą na rzecz zrzeszonych w niej hodowców. W piśmie z 26 czerwca 2010 r. strona powodowa wystąpiła do pozwanego B. K. z wnioskiem o udzielenie pisemnych informacji dotyczących wykorzystania przez pozwanego w 2010 r. materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego. Kolejnym pismem z 23 maja 2011 r. strona powodowa zwróciła się do pozwanego o podanie wskazanych wyżej informacji za 2011 r. Wobec braku odpowiedzi na powyższe wezwania, powodowa spółka wystosowała do pozwanego ponaglenie z 16.11.2011 r. Pismem z 01.06.2012 r. powód zażądał od pozwanego udzielenia informacji odnośnie wykorzystania przez pozwanego w 2012 r. materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego.

We wnioskach skierowanych do pozwanego zawarto informację, że posiadacze gruntów rolnych o powierzchni poniżej 10 ha nie mają obowiązku udzielania informacji.

/okoliczności bezsporne, a ponadto wniosek z 26.06.2010 r. wraz z załącznikami k. 82-91, wniosek z 23.05.2011 r. wraz z załącznikami k. 92-100, ponaglenia z 16.11.2011 r. k.101-102, wniosek o udzielenie informacji z 01.06.2012 r. wraz z załącznikami k. 103-108, pismo z 30.10.2012 r. k. 109/

Pozwany B. K. posiada gospodarstwo rolne o powierzchni 153,04 ha, z czego 1,121 ha stanowią grunty rolne, natomiast pozostała część gruntów to łąki i pastwiska naturalne. Pismem z 10 stycznia 2014 r., doręczonym stronie powodowej 14 stycznia 2014 r., pozwany poinformował Agencję (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. iż w latach 2009-2013 nie korzystał w gospodarstwie rolnym z materiału odmiany chronionej jako materiału siewnego. Jednocześnie pozwany poinformował spółkę, iż posiada jedynie 1,21 ha ziemi ornej.

/bezsporne, pismo pozwanego z 10.01.2014 r. k. 152/

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Z kolei, jak stanowi przepis art. 203 § 4 k.p.c., Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują że czynność ta jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

W myśl postanowień przepisu art. 355 § 1 k.p.c, Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. W niniejszej sprawie nie zachodziły okoliczności wskazujące na niedopuszczalność cofnięcia pozwu. Stąd też, wobec skutecznego cofnięcia pozwu przez powoda oraz wyrażenia zgody przez pozwanego na cofnięcie pozwu, postępowanie w sprawie należało umorzyć, o czym Sąd orzekł w pkt I. sentencji postanowienia, na podstawie powołanych wyżej przepisów.

W myśl art. 203 § 2 k.p.c. w razie cofnięcia pozwu pozwany może domagać się zwrotu kosztów procesu od powoda. Niemniej jednak przepis art. 203 § 2 k.p.c. nie będzie miał zastosowania w przypadku, kiedy pozwany dał powód

do wytoczenia powództwa, bowiem mimo wcześniejszych wezwań do spełnienia świadczenia, spełnia je dopiero po wniesieniu pozwu. Powołana regulacja pozwala stwierdzić, iż w odniesieniu do odpowiedzialności z tytułu kosztów procesu, cofnięcie pozwu co do zasady traktowane jest jako przegranie sprawy. Wyjątek dotyczy jedynie sytuacji, gdy cofnięcie pozwu wywołane było zaspokojeniem roszczenia powoda w toku procesu, a wystąpienie z pozwem było niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011 r., V CZ 111/10, LEX nr 898274).

Formułując żądanie w zakresie zasądzenia od pozwanego kosztów procesu, strona powodowa powoływała się na fakt spełnienia przez pozwanego obowiązku informacyjnego, którego dotyczył pozew. Pozwany bowiem już po wytoczeniu powództwa, w dniu 14 stycznia 2014 r. złożył pismo, w którym poinformował Agencję (...) sp. z o.o. o obszarze posiadanych gruntów rolnych oraz o niewykorzystywaniu jako materiału siewnego materiałów odmian chronionych.

W ocenie Sądu opisanego zachowania pozwanego, wbrew twierdzeniom strony powodowej, nie można zakwalifikować jako spełnienia świadczenia po wytoczeniu powództwa.

Podkreślić należy, że w niniejszej sprawie strona powodowa, działając w imieniu własnym i na rzecz zrzeszonych w niej hodowców, domagała się zobowiązania pozwanego do udzielenia pisemnej informacji dotyczącej wykorzystania przez pozwanego materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego. Informacja ta miała obejmować lata 2010, 2011 i 2012. Podstawę prawną swojego roszczenia strona powodowa upatrywała w treści art. 23a ust. 1-4 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2003, nr 137, poz. 1300 ze zm.).

Zgodnie z przywołanym przepisem, posiadacz gruntów rolnych (z wyłączeniem posiadacza gruntów rolnych o powierzchni mniejszej niż 10 ha), albo organizacja reprezentująca posiadaczy gruntów rolnych, są obowiązani do przekazywania hodowcom albo organizacjom hodowców, na ich wnioski, pisemnej informacji dotyczącej wykorzystania materiału ze zbioru odmiany chronionej wyłącznym prawem, jako materiału siewnego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Przepis ust 4 cyt. artykułu określa sposób i zakres udzielania tej informacji w sytuacji gdy strony w umowie nie określiły odmiennie swoich obowiązków.

Przepisy ustawy o ochronie prawnej odmian roślin nie definiują pojęcia gospodarstwa rolnego. Definicja taka zawarta jest w art. 46¹ k.c., który stanowi, że nieruchomościami rolnymi (gruntami rolnymi) są „nieruchomości, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej”. Jakkolwiek przywołana definicja ustawowa, dla zakwalifikowania danej nieruchomości jako „gruntu rolnego” nie wymaga faktycznego przeznaczenia jej pod szeroko rozumianą działalność rolniczą, to jednak zdaniem Sądu, interpretacja powyższego pojęcia na gruncie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin, winna uwzględniać tę okoliczność. Innymi słowy, wykładnia celowościowa przepisów nakładających na rolników obowiązek informacyjny, o jakim mowa w treści art. 23 a ustawy o ochronie prawnej odmian roślin, przemawia za węższym rozumieniem pojęcia gruntu rolnego, ograniczając go do obszarów, które faktycznie są wykorzystywane pod działalność wytwórczą w rolnictwie. Do obszarów tych nie sposób zatem zaliczyć łąki, pastwiska, czy odłogi.

Zauważyć należy, że przewidziany w cytowanym już art. 23a ustawy o ochronie prawnej odmian roślin obowiązek informacyjny, nałożony został na posiadaczy gruntów rolnych w celu zapewnienia licencjonowanym hodowcom możliwości kontroli ilości zastosowanego materiału do siewu i wymiaru należnej z tego tytułu opłaty. Ze swej istoty obowiązek ten obciąża zatem rolników, którzy posiadają grunty przeznaczone pod uprawy rolne.

Jak stanowi przepis art. 23 ust. 3 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin, z obowiązku uiszczania opłat licencyjnych z tytułu wykorzystania materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego, zwolnienie zostali tzw. drobnicy rolnicy, którzy posiadają obszar gruntów rolnych poniżej 10 ha. Konsekwentnie, osoby te zostały zwolnione z obowiązku udzielania informacji w trybie art. 23a omawianej ustawy, co znalazło również wyraz w treści pouczeń skierowanych przez powodową spółkę do pozwanego, w których jednoznacznie wskazano,

iż posiadacze gruntów rolnych o powierzchni poniżej 10 ha nie mają obowiązku udzielania informacji. Kierując się wskazaną powyżej wykładnią pojęcia „gospodarstwa rolnego”, Sąd uznał, iż na pozwanym nie ciążył względem strony powodowej, ustawowy obowiązek udzielenia informacji objętych pozwem. Jak wynika bowiem z treści niekwestionowanego przez powoda oświadczenia B. K., posiada on jedynie 1,21 ha gruntów rolnych, które stanowią „bufor” przeciwko zwierzynie leśnej. Pozostała część gospodarstwa pozwanego obejmuje natomiast wyłącznie łąki i pastwiska naturalne. Stwierdzając zatem, iż pozwany, z racji posiadanego obszaru gruntów rolnych był zwolniony z obowiązku udzielenia powodowi żądanej informacji, nie sposób było przyjąć, iż dał on powód do wytoczenia niniejszego powództwa. Mając na uwadze powyższe, Sąd stanął na stanowisku, iż stronie powodowej nie należy się zwrot kosztów procesu w sprawie, albowiem nie było podstaw do wytoczenia powództwa o zobowiązanie pozwanego do udzielania objętych pozwem informacji.

W świetle powołanej argumentacji, w punkcie II. sentencji postanowienia, Sąd odstąpił od obciążenia pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Na marginesie tylko wypada zaznaczyć, iż nawet przy przyjęciu odmiennej wykładni pojęcia gruntów rolnych i w konsekwencji przesądzeniu, iż pozwany obowiązany był do złożenia żądanych pozwem informacji, zdaniem Sądu okoliczności niniejszej sprawy, a to fakt, iż pozwany w ogóle nie prowadzi upraw rolnych i posiada niewielki obszar gruntów ornych, uzasadniałby odstąpienie od obowiązku obciążenia pozwanego kosztami na zasadach słuszności wyrażonych w art. 102 k.p.c.